

Ocak 2022 / Sayı: 579

Türk Edebiyatı
Aylık Fikir ve Sanat Dergisi

50
1972-2022

Fiyatı: 30 TL

"TÜRK EDEBİYATI" DERGİSİ 50 YAŞINDA...

Ədəbiyyat bütün zamanlarda cəmiyyətin mənəvi barometri, mənəviyyat aynası, dərsliyi olmuşdur. Cəmiyyətin sağlamlığı və ya ondakı mənəvi çatışmazlıqlar ədəbiyyata, ədəbiyyat isə insana, mənəvi mühitə daim təsir etmişdir. Zamanın tələbinə cavab verən ədəbiyyatı yaratmaq, sözün əsl mənasında, qəhrəmanlıqdır. Bu günkü baxış bucağından bizə asan və ya sadə görünən işləri reallaşdırmaq tarixin çətin və ziddiyyətli dövrlərində həqiqətən də böyük zəhmət və iradə hesabına başa gəlib. Ahmet Kabaklı ədəbiyyat dünyasının məhz belə fədakar şəxsiyyətlərindən olub.

Cumhuriyyət dönəmində Türkiyənin əsas ədəbiyyatşünaslıq mərkəzlərindən biri olan və Türk dünyasının dörd bir yanından axışmış gələn ziyalıların müqəddəs ocaq bildiyi Türk Ədəbiyyatı Vəqfini yaratması və Vəqfin ayrılmaz bir parçası olan "Türk edebiyatı" dergisini təsis etməsi Ahmet Kabaklının türk ədəbiyyat və mədəniyyət tarixində gerçəkləşdirdiyi əvəzsiz xidmətlərindəndir.

15 Ocak 1972-ci il "Türk edebiyatı" dergisinin ilk sayının işıq üzü gördüyü gündür. Bu il ədəbi-fəlsəfi, elmi-publisistik yönələriylə Türk dünyasında milli düşüncənin gəlişməsində bir mərhələ, təmayül, məktəb yaradan dərğinin yaranmasından 50 il ötür. Cəmil Meriç, Mehmet Kaplan, Erol Güngör, Niyaz Yıldırım Gençosmanoğlu, İsgəndər Öksüz, Əminə İşımsu, Ömər Lütfü Mete kimi milli düşüncəli aydınları öz ətrafında toplayan dərği 50 ildir ki, kəsintisiz yayınlanmaqla türk mədəniyyətinə və ədəbiyyatına xidmətdə bulunmaqdadır.

Türk Ədəbiyyatı Vəqfinin və eləcə də Vəqfin mətbu orqanı olan "Türk edebiyatı" dergisinin ədəbiyyat, sənət, mədəniyyət sahəsində göstərdiyi misilsiz xidmətləri təkcə Türkiyəni deyil, türk dili və düşüncəsi ətrafında birləşən qardaş türkdilli dövlətləri və o cümlədən, Azərbaycanı əhatə edir. Türk Ədəbiyyatı Vəqfi İstanbulla gedən hər bir Azərbaycan ziyalısı üçün müqəddəs ocaqdır. Sözün bütün mənalarında, Vəqf bir yurd yeri, ata ocağı kimi hansı doğmalığıdırsa, "Türk edebiyatı" dergisinin hər bir səhifəsi də bizlər üçün eyni doğmalığı kəsb etməkdədir.

Böyük mütəfəkkir Ahmet Kabaklı Haqqa yürüdükdən sonra dərğiyə professor İsa Kocakaplan, Beşir Ayvazoglu, Bahtiyar Aslan baş redaktorluq etmişlər. Öz tarixi kökləri, gələnek və milli

dəyərlərə bağlılığı ilə yaddaşlarda işığa çevrilən "Türk edebiyatı" dərgisinin baş redaktorluğu kimi böyük ədəbi məsuliyyət və mənəvi missiyanı bu gün Türk dünyasının sevilən qələm adamı, istedadlı yazıçı, tərcüməçi İmdat Avşar ləyaqətlə yerinə yetirməkdədir.

Şeyxülmühərririn başladığı qutlu yolun mənəvi miraslığını üstlənən İmdat bəyin bu zaman ərzində ortaya qoyduğu böyük işlər Onun ədəbi vicdanı, yoluna və qələminə ləyaqətlə bağlılığını, paradigmatik düşüncə tərzini, milli və bəşəri məsələlərə yanaşma özəlliyini, dünyaya və xüsusən Türk dünyasına dair məsələlərə sərgilədiyi baxış obyektivliyini bir daha təsdiq etməkdədir. İmdat bəyin baş redaktorluğu ilə işıq üzü görən hər bir buraxılış uzun illərin sınağından çıxmış təcrübəyə əsaslandığı, kökə bağlı olduğu kimi, eyni zamanda yeni ruhu, yeni nəfəsi ilə həm Türkiyədə, həm də Azərbaycanda böyük rəğbət və maraqla qarşılanmaqdadır.

Ahmet Kabaklı bir məqaləsində yazır ki: "Düşüncənin milli oluşu geniş anlamda millətin milli zövqünün və milli həyatının əsəri olunmuşdur. Dil və düşüncə kökə söykənəndə milliləşir və daha da bütövləşir."

Bu mənada, "Türk edebiyatı"nın hər sayını vəərəqlədikcə dərginin ədəbi-bədii, elmi-fəlsəfi mündəricəsi dəyərində həm də milli düşüncəyə köklənmiş mənəviyyat abidəsi olduğunu müşahidə etməkdəyik. Zəngin ədəbi ənənələrə və milli məfkurəyə söykənməsi, sözün həqiqi mənasında, dərginin daha oxunaqlı olmasını şərtləndirir.

50 yaşını tamamlayan "Türk edebiyatı"nın 579-cu buraxılışı - Ocaq (yanvar) sayı da bu mənada maraqlı ədəbi-fəlsəfi mündəricəsi ilə diqqəti çəkməkdədir. Dərginin ilk səhifəsindən baş redaktor İmdat Avşarın "Həsbi-hal"ı, şeyxülmühərrir Ahmet Kabaklının 50 il bundan öncə ilk say işıq üzü görəndə qələmə aldığı "Çıxarkən" adlı müraciət yazısı, professor Emil Birolun "Bir fikir, ədəbiyyat və sənət dərgisi "Türk edebiyatı 50 yaşında" və professor İsa Kocakaplanın "50 ildir yanan ocaq"

məqalələri dərginin yarım əsr boyunca keçib gəldiyi keşməkeşli yola ayna tutur.

Dəyərli İmdat bəy böyük təvazökarlıq və minnətdarlıq duyğusu ilə illərin maddi-mənəvi çətinliklərinə rəğmən dərginin işıq üzü görməsində özündən əvvəlki redaktorlar və yaradıcı heyətin fədakar əməyini vurğulamaqla bərabər bu il “Türk edebiyatı”nın Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən “İlin dərgisi” mükafatına layiq görülməsini bundan öncəki ədəbi nəsillərin və rəhbərlərin uğuru hesab edir: “Dərgimiz bu sayı ilə yayın həyatındakı yarım əsrlik sürəci tamamlayır. 50 ilimizin ilk sayını çıxarmaq bəndənizə nəsb olsa da, bu ehtişamın əsl memarları – başda qurucumuz, “yazarların mənəvi-başqanı” Ahmet Kabaklı və bu mənəvi estafeti ondan alan İsa Kocakaplan, Beşir Ayvazoğlu və Bahtiyar Aslandır. Bu uğurda – hər bir sayımızın işıq üzü görməsində zəhməti olan dəyərli böyüklərimizin, elm, mədəniyyət və sənət xadimlərinin, 50 ildir yazıları ilə ədəbiyyatımıza misilsiz xidmət edən yazarların payı böyükdür. Ədəbiyyat tariximizdə ən uzunömürlü dərgilərdən biri olan “Türk edebiyatı”nın – bu müqəddəs ocağın məşəlini sönməyə qoymayan qəhrəmanlara minnətdaram. Vəfat edənlərə Allahdan rəhmət, həyatda olanlara sağlam və uzun ömür diləyirəm.”

50 illik böyük bir zamanda bir ədəbiyyat dərgisini yaşatmanın çətinliklərinə, sıxıntılılarına bizdən öncəki nəsillər mənəvi sənətlərinə sənə gərmişlər. Bu il Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin “Türk edebiyatı” dərgisini “İlin dərgisi” mükafatına layiq görməsi, əslində, bizdən öncəki nəsillərin uğurudur” – deyər fikirlərini əsaslandırır İmdat bəy...

Elə adamlar var ki, onlara şeirin, nəsrin, publisistikanın, bütövlükdə ədəbiyyatın çərçivəsindən baxmaq olmur. Bu mənada, İmdat Avşar ismi Ədəbiyyat dünyası üçün çox şey deməkdir... Belə adamlar bütövlükdə mənəviyyat dünyasında bir hadisədir. Bu mərtəbədən yanaşanda dəyərli İmdat Avşar gördüyü işlərin ruhani miqyasına və mənəvi çəkisinə görə özündən sonrakı ədəbi nəsillərə böyük Ahmet Kabaklının milli və mənəvi irsini ötürmə məqamındadır... Bu gün bütün ruhuyla, varlığıyla qələmə sarılıb Haqqın keşiyində və əlahəzrət Sözlün xidmətində dayanan, Ədəbiyyatımızın fədakar hamisi, Ruhumuzun könül dostu İmdat Avşar “Türk edebiyatı” dərgisinin ən yüksək səviyyədə işıq üzü görməsi istiqamətində yorulmaz xidmətləriylə həm də böyük Türk dünyasının Əjdərha daşı, idraki sütunu olan Ahmet Kabaklının mənəvi varisi kimi müqəddəs bir yola çıxıb. Mənim düşüncəmə görə, “modernləşdikcə”, “küresəlləşdikcə” dəyərləri itən bir mühitin ortasında öz mənəvi dünyasını yaradıb, 5-10 qələm dostunu başına toplayıb qəzet və ya dərgi nəşrinə çaba göstərən, dolayısıyla söz üçün savaşı verən adamların fədakarlığı Kürşadın 40 igidi ilə qaldırdığı üsyan bərabərindədir...

Fikirlərimi dəyərli baş redaktorun öz sözləriylə yekunlaşdırmaq istəyirəm. Söhbətlərimizin birində İmdat bəy demişdi ki: “Ədəbiyyatla və sənətlə edilən mücadilə hərbi və siyasi mücadilədən daha dərin və ciddi izlər qoymaqladır. Və biz ədəbi mücadiləmizi reallaşdırma bildiyimiz qədər daha böyük zəfərlər qazanmış olacağıq!”

Ustadım İmdat Avşarı baş redaktoru olduğu “Türk edebiyatı”nın 50 illik yubileyi münasibətilə səmimi-qəlbdən təbrik edir, başda Türk Ədəbiyyatı Vəqfinin başqanı, dəyərli böyüyümüz əziz Sərhət Kabaklı olmaqla bütün yaradıcı heyətə - Prof.dr. İsa Kocakaplan, prof.dr. Ömür Ceylan, prof.dr. Tuba İşınsu Durmuş, prof.dr. Mesut Şen, prof.dr. Alaattin Karaca, doç.dr. Gökhan Tunç, dr. Necati Tonga, yazar-şair A.Yağmur Turalı, Saadet xanım Örmeci, Enver Uğur Aykol, Atilla Ceylan və Halit Baykalın şəxsində bütün dostlarımıza Azərbaycandan qucaq dolusu salamlar və sayğılar göndərir, dərginin gələcək fəaliyyətində başarılar diləyirik!

Xəyalə Zərrabqızı
Türk Ədəbiyyatı Araşdırmaları Mərkəzinin koordinatoru